

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitór sor 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvma-
dájában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az aratás.

Zombor, 1898. június 6.

A gabona lassan-lassan érni kezd s így nem sokára megjön az aratás ideje. Az aratás a legfontosabb aktus Magyarországon. Kiténik, hogy minő a termés, a mi viszont egész évi gazdasági fejlődésünkre és általános jólétünkre enged következtetni. Hazánk legfőbb gazdasági és anyagi ereje a földművelésben rejlik; innen van, hogy a legaktuálisabb, legérdekesebb olvasmány ez idő szerint a vetések állásáról szóló tudósítások.

Konstatáljuk, hogy ezek a tudósítások nagyjában véve eddigelé kedvezők. A tél hosszú, de normális lefolyású volt s egészben és nagyban véve keveset ártott a vetéseknek. A tavaszi időjárás ellen sem emelhető sok panasz. Volt itt-ott dér, fagy és kőd, a mi helyenkint ártott a vetéseknek, de Orbán napja elmult nagyobb veszedelem nélkül s most már nyáriásra fordult az időjárás. Parciális bajoktól eltekintve, általában kedvezőknek, vagy legalább kielégítőnek taksálják ez idő szerint a termés kilátásokat.

A tavalyi súlyos megpróbáltatás után, mely sokára emlékezetes marad a gazdáknak, nem csodáljuk, hogy az idei kedvezőbb kilátások optimisztikus hangulatot keltenek. A tavalyi rossz termés nehéz sebet ejtett számos gazdasági egzisztencián s az a nem vélt áremelkedés, melynek szinte bámulattal voltunk tanúi, csak igen keveseknek pótolta a szemhiányt. Ki venné rossz néven, ha az idei kedvező kilátásokból reményt merítenek gazdáink a szenvedett sebek gyógyítására?

De ép ezért óva intjük gazdáinkat s az összes érdekelteket, hogy a mai kedvező jelenségeket ne vegyék vaktában alapul ez évi gazdasági kalkulusaiknál s óvatos gondossággal rostálják meg kivált a börzeliheket. A józan, tapasztalt gazda nagyon jól tudja, hogy a legfontosabb tényező ama néhány hét alatt, mely bennünket az aratástól és a behordástól elválaszt, — az időjárás. Szárazság, tulságos esőzések, jégverés és egyéb kalamitások egyszerre és jelentékenyen redukálhatják a mai reményeket, mert habár a legkritikusabb napokon túl vagyunk, az égboltozat és a gazdák napbarnította arca közt folyton változik a játék. Hol a gazdák arca borul el, ha az égbolt tulságosan derült, hol borus az idő s kiderül a gazdák arca.

Az Isten szabad ege alatt, az áldott magyar földön dől el egész esztendei gazdasági sorsunk. A spekuláció és a papirosizlet nem befolyásolhatja a kalászkok növéstét, nem teltheti tápláló anyaggal s nem érlelheti acélossá a buzaszemet. Esélyeknek, még pedig váratlan s meglepő esélyeknek van kitéve a termés eredménye mindaddig, míg az nincs a zsákban. A legmegbízhatóbb kalkulussal ott kezdődik, a mikor a gazda a mázsálóra rakja termését. Sokszor a súlyosabb a csalódás, ha optimizmus előzte meg s biztosra vett sántásainkat dönti halomra.

A mi éghajlatunk alatt mindig sikerszámba kell venni a félsikert is termés dolgában s bölcs közlekedési politikával, a konjunkturák józan megítélésével és kihasználásával kell paralizálni a hiányt. Az üzleti szellem, a gazdasági depresszió két évtizedének kényszerítő ereje folytán ma már tért hódított a mi gazdakörünkben is, s a kik az üzleti rutint megszerezték, azoknak nem volt okuk megbánni, hogy nemcsak gazdák, hanem kereskedők is. Csak hogy a becsületes kereskedő is pozitív tényezővel számol s nem teszi kockára egész üzletét egy vérmes spekulációban. A gazdának pedig, ha egész évi munkájának eredményével akar tisztába jönni, a pozitív tényezők légiójával kell számolnia. Benne vagyunk a világforgalomban, részei vagyunk a világkereskedelmnek s annak a konjunkturái döntik el véglegesen a mi sorsunkat is. Nagyon is érdekel bennünket, milyen termés lesz a többi exportáló államnak s kicsoda hiányokat kell majd fedezni az importra szoruló államokban. Látnunk és tudnunk kell az áralakulásokat és figyelembe kell vennünk a minket közlekedő országok vám- és tarifa politikáját. Éles szemmel kell vizsgálnia a gazdának a pénz- és hitel-viszonyokat s óvatos figyelemmel kell kísérenie a börzék kisedő játékát.

Mindez a sok tényező azonban már csak akkor jön számításba, ha a gazda a maga számítási bázisával — saját termésé eredményével — tisztában van. Addig az egész számítás a levegőben lóg s az időjárás egy bolond szeszélye semmivé oszlathatja. A mi gazdasági számításaink alapja a termésfelesleg. Ha ez az előfeltétel megvan, akkor már nagyobb biztonsággal kalkulálhatunk a termés értékesítésére. Addig azonban, a mig az előfeltételről egészen biztosak nem vagyunk, óvakodjunk az optimizmustól. Csak akkor dicsérjük majd a termést, ha az — a zsákban lesz.

AMERIKÁBÓL AMERIKÁRÓL.

(Virtér Ferencz leveleiből.)

Közl.: AVUNCULUS.

X.

Atlanti Ocean. Florida délvégi névtelen szigetjéi között, nyílt tengeren. Dungeness yacht. 1898. április 17.

Negyedik napja már, hogy a Cumberland szigeti veszteghelyünket végre valahára elhagytuk és jelenleg a floridai szigetek ama részén tanyázzunk a nyílt tengerbe vetett borgonyyval, mely szigeteket angol nyelven „Florida Keys” nével jeleznek a mappán. E tájon se város, se civilizáció nincsen. A közöttünk sokasodó apróbb nagyobb szigetek, részint elhagyott, néptelen s korall természetű apró földföszlányoknak mondhatók, részint anauász ültetvényesek által telepített kultúrával bírnak.

Tegnap voltunk Florida keleti partjának legdélibb városánál, Miami városkánál, mintegy 5—6 órát. E város egy utcából áll és 2 szállodából, nem számítva hozzá természetesen az ültetvényesek tanyáit s a szerencsének fakunyhóit. Érdekessége azonban van, a mennyiben e városnak csak két éves multja van, a mióta t. i. a két szálloda áll és az északraól idetuduló téli vendégek által novembertől áprilisiig néhány száz ember népesíti be. Miami tehát nyarlon néptelen; a két szállodat már e hó elsején zárták be és ottlétünk alkalmával csak szerencsén néppel találkoztunk.

A „Dungeness” jelenleg borgonyyvetett ismét az uraság parancsából és holnap folytatjuk csak az utat Key-West városka felé, a cubai háboru színhelyére.

Itt e ponton, a hol jelenleg vesztegellünk, a tenger kristály tisztasága adja meg a látványosságának érdekességét. Mint a víz a pohárban, oly átlátszó az Ocean e helyen s az éjjel érdekes halászatunk volt villamos lámpák fényénél. Millió apró szardínia uszált a hajó körül s mikor a hajó villamos lámpái közül néhányat vízbe bocsátottunk, a halak ezrei hemzsegték körülöttük s a szó szoros értelmében kézzel voltak foghatók. Mint a legyek és éjjeli lepkek, ugy sokasodtak a fény körül s halók segélyével százával buztuk ki e kis jószágokat.

XI.

Key-West, április 18.

E pillanatban érkezettünk ide. A város, mely kis szigetkén épült, körül van véve hadihajók sokaságával. Háboru előtt állunk. Ha időm lesz, bővebben.

XII.

Punta-Gorda, (mexikói öböl, Florida) április 24.

A Dungeness befejezte utját és néhány óra mulva vasuton Jacksonvillebe utazom innen. Azután New-Yorkba vissza.

Key-Westben hajónk rövid ideig állva, nem adhattam postára levelet, melyet idezárók. Havana, Punta-Rassa, Charlotte-Harbor, Coya-Costa stb. városok előtt elhaladva, értünk ide.

E hely kicsiny és csak szerencsének lakják.

A „BÁCSKA” tárcája.

A GYÉMÁNTKÖSZÖRŰS.

R. Bonin H. regénye.

Fordította: Szöllösi Jenő.

(Folytatás.)

(13.)

Tizenkettedik fejezet.

Vannak emberek, kiknek csendes, nyugodt életét valamely birtelen közbejött esemény megzavarja s azután a meglepetéseknek se vége, se hossza. Így járt Elmenreich kisasszony is. Hosszu 20 esztendő óta egy árva lélek se keresett utána, jó maga is a világból kitesztott, elhagyatott, előhalottnak hitte magát. Már a remény is kihalt szívéből — s ime egyszerre pénz levelet kap. Néhány nappal később saját címére érkezik levél: „T. Elmenreich Rebeka kisasszonynak Cuxhaven”, mely elhagyott, reménye vezetett életébe új erőt öntött. A levél ekképen szökött:

„Mélyen tisztelt kisasszonyom!

Egy imakönyv került itt napfényre, melynek fedelére az ön neve vagyon írva. Van-e tudomása arról, hogyan került e könyv Hollandiába s megmondhatná-e, kinek a birtokában volt legutóbb e könyv. Egy előkelő cégnek nagy szíveséget tenne vele. Mivel azonban a felvilágosítással Hollandia kormányának is teszen szolgálatot, az állam szíveséget 10 frrtal jutalmazza meg.

Mély tisztelettel Blomkisz Szilveszter.”

Az idős nő keze annyira reszkett a levél olvasása közben, hogy a levelet ki is ejtette kezéből. Sár-gás, halvány arcán sűrűn peregték alá a könyvek.

— Husz év után! zokogá, husz év multán egy halvány nyom, az első nyom; de hisz nem szabad el-áruulnom, szolt kezét tördelve, ha megmondom, elhagy-nak veszni, elérhetetlenek. Még Hollandiának sem szabad

tudtára adnom; ők megtudnak mindent s akkor jaj, jaj! azok a gazdag, tulvallások, igazhítt emberek veszedelmek, rit keservesen a szegény nő; mily kegyetlenül taszítottak ki, mikor megtudták, hogy át akarok térni a zsidó vallásból... aztán elfogtak, becsuktak, mint az őrtitelt egy magányos szobába két hosszú éven át, amíg végre mint nyomorult szegényt szabadon eresztettek; kiátkoztak, kitörtltek a nevetet a családtagokéi közül s ide zavartak Cuxhavenbe csekélyke kis évdíjjal, mely koplalásra is kevés, csak hogy büntetésül tovább nyomorogjak, tengessem életemet... S mindezt miért? Mert hön szerető szívem megsalatkozott, mert hittem, biztam egy férfiben; de hát csalatkozott-e igazán szívem? Hamis volna hát a bir, hogy ő Battáviában halt el nyomorban, szegénységben? és igaza legyen bátyámnak, aki mindig mondta, hogy hitlentül, alávaló, gyalázatos módon hagy majd el ez az ember? Es ime, most megkerült a könyv, melyet ugy titokban dugtam holmijába e szavakkal: „vigyazz rá mint az életedre és ne hagyd el soha!” — most mondjam meg, kinek adtam e könyvet. Nem, nem szabad szólnom! azok a félelmes emberek megtudják, ismét becsuknak, rám fogják, hogy őrtitl vagyok! Oh, örökkévaló istentünk! Ábrahám, Izsák és Jákob istene, légy irgalmas hozzám, segits nyomorult sorsomon Izrael áldó istene! — Így fohászokodott égnei emelt kezekkel a keresztényné lett zsidó asszony, kinek szívéből a régi zsidó imát a hitcsere nem tudta kitörtltni. Mikor lecaendesedett, egy lap papírra ezeket írta:

„Igen tisztelt uram!

Azt a könyvet igen nagy becsben tartom, sajátom volt. A hozzám küldött tíz forintnak száz helye is volna, rá vagyok szorulva, de szívesen küldeném vissza, ha érte azt a könyvet hozzámviseza származtatja. Elmenreich Rebeka.”

Este titokban elment a postára, borítékot vett, címezte s beledobta a leveles ládába.

Blomkisz uramnak e levelet lakására hozták; épen jácintos kertjében volt s virágaival bibelődött. A rend-örökösök mellett jácintusok kultiválása volt a legked-

vesebb és legszenvedélyesebb foglalkozása. Ép a dombos ágyás előtt állt, melynek tetején karsu kérdőjel virágozott kék, sárga és piros jácintusokból kirakva.

Mikor a levelet felbontotta, tartalma nem igen elégitette ki.

— Kérdésemre nem is felel, kereken kikerülti; a könyv azonban tulajdona volt — becsben tartja — meg akarja venni! mondogatta Blomkisz magában; és nézette a borítékot, a levelet. Ez a nő a műveltebb osztályhoz tartozik, jó írása van, csinos, rövid és megmondott a stylusa; irogatni aligha szokott, különben tentája, pennája is volna, meg bizonynyal levélpapírja is. És miért nem vett írószereket? Műveltebb, finom érteke megsughatta volna, hogy nem illik egy összegyűrt, félig mocskos papirosra írni; levélpapírosra való pénze csak lehetett? — bizonyára nem akarta, hogy tudjanak róla, okoskodott tovább Blomkisz uram, kétségtelen, hogy titokban írta e pár sort, maga vitte a postára, ahol bélyeges borítékot vett s mindjárt címezte is tintával, még a kékes porzó is meglátszik rajta, amilyent csak a hamburgi postán irt leveleken láttam. Nem lehet az máskép, valami készíti ezt a nót arra, hogy a külvilágtól elzárkózzék. Pénze az nincs, ezt bevallja; vajjon e-e elzárkózottságának az oka? Csak tudnám biztosan, vajjon összeköttetésben van-e a gyémántköszörűssel, akkor a titkos alap pénzt igénybe lehet venni; lehet, hogy a könyv és a tolvaj közt tényleg van összefüggés, de kérdés, vajjon a tolvaj nyomára vezet-e? az is lehetséges, hogy a könyvet találta, lehet, hogy mint kuriózus darabot, megvette — és isten tudja, hány hasonló eset juttathatta birtokába. Elmenreich kisasszonytól ki lehetne tudni, hogyan jutott e könyv Hollandiába vagy Franciaországba — hisz Sivers párisi — de bir-e mindezt reám nézve értékkel? Ez bonyodalmas egy eset. Blomkisz fel s alá sétált kertjében, meg-megszagolta majd az egyik, majd a másik tarka virágot; mind gyakrabban, mind hosszabban szagolgatta a virágokat. Mintha azokból a finom illatu virágkelyhekből szívna detektívgenialitását.

Egyszerre megállt s abba hagyta a virágok szagolgatását.

Nos ime újra itt vagyok Jacksonvilében és holnap reggel a „Seminole” nevű hajóval visszautazom New-Yorkba.

Befejeztem tehát egy szép, igen érdekes és felette kellemes utazást; voltam tiszt egy amerikai hajón és láttam a tropikus paradicsom legszebb pontjait. A mit láttam, nagyon sokat ér. Leveleket utam közben nem írhattam, mert mindenütt csak rövid ideig voltunk. Ezért tehát most foglalom össze uti élményeim.

A Cumberland sziget elhagyva a Dungeness gözös, Florida nyugati partja mellett, az atlanti óceán atlatszó tiszta vize körül dél felé haladt, első sorban behajózva a Biscayai öbölbe, a hol az Old Rhodos Key és a Rodrigner Key nevű szigetek között borgonyt vetve, a Cape Florida nevű korallsziklak előtt bémulhattak az ivóvíz tisztaságával vetélkedő atlatszóságban,* mely a tengert e ponton oly elragadóvá teszi. Órák hosszat voltam a fedélzet parkányja mellett s a víz mélyében uszáló milliónyi hal és növényhez hasonló tengeri állatok ezrei játszi életét csodálhattam. A hatalmas szörnyeteg, a cápa itt éli világát ezekben a vizekben. A forró nap, átsugározva a vizre, beárnyozza a fenék homokját s korallalkotmányok, a vízréteg sugártörése következtében, óriási váraként emelkedtek a vízben, misztikus felhőben s a napfénytől ragyogva. Mesészerű volt ez mind; valami filozofikus, szinte vallásos érzület érzékenységi a lelket, mely meghajolni kényszerül a természet fensége előtt. Szinte fájt, mikor a hajó horgonyát felvonva, tovább indultunk; de a következő kép, a szárazföld nagyszerűségei, mely a hajual basadtával a láthatáron felbukkant a vízből: az embert gyermekké változtatja, hogy kezével tapsol öröme mámorában.

A fehér homokparton, a szél lágy ringásával, hajlongtak a pálmák égbenyúló büszke törzsei s köztük néhány apró ház és a hóféhér hatalmas szálloda; ez Miami város; legdélibb helye Florida keleti partjának. Két napig állottunk itt. Nagy örömmel egy barátot találtam a városban, a kivel együtt laktam volt New-Yorkban néhány hónapig. Az ő kalauzolásával megnéztem a várost. Azaz, hogy város nincs is. Ez a hely, melyet az indiánok egyik faja: a „seminole indiánok” alapítottak sok idővel ezelőtt, — ma már csak üdülőhelyül szolgál az északra jövő vendégeknek tél idején. Az indiánok elenyésztek s csak a név maradt meg, Miami, mely „boldog otthont” jelent. Az indiánok lassan kivesztek, vagy elszórtak s egyik faj, mely a Klondike táján van még s itt, Florida középső részében, ma már jelentőségét elvesztette, mint népfaj.

(Folytatás.)

Protestánsok közgyűlése.

Petrováczról írják, hogy a bács-szerémi egyházmegye gyamintézete e hó 1-én tartotta ott rendes évi közgyűlést, mely esemény ünnepszámba ment a különben csendes községben.

Már jókor reggel ezer száma gyülekeztek a hívek és csakhamar megtelt az impozáns méretű nagy templom ajtós hívekkel.

Ez alatt összegyűltek a paplakon az egyházmegye egyházi és világi képviselői élőkön Fannler G. Adolf egyházi és dr. Scultéy Jenő világi elnökökkel. A főesperes sürgönyileg mentette ki távolmaradását.

A buzgó ének elhangzása után az oltárnál Szeberényi Vilmos végezte nagy hivatottsággal és ájtatossággal az isteni tiszteletet és Medvezky Károly tartotta a szószékről az alkalmi ünnepi szent beszédet. Mindkét funkcionárius nagy odaadással és hivatottsággal töltötte be tisztét.

Az isteni tisztelet bevégezése után dr. Scultéy Jenő a gyamintézet világi elnöke a következő tartalmas beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

* A levelekben előforduló ismétlések onnan erednek, hogy eme közlemények a szülőkhöz és közökhöz írt levelekből vettek. Meghagytam azokat az ismétléseket, mert kibővítés is foglaltatik bennök és folytonosság az irályban. Közlő.

— Mégis csak régi methodusomat veszem elő, a jobbra-balra való ingadozással nem megyek semmire; majd itt oldozgatom a bogokat! egy csapással vágom kette a csomót.

Szobájába ment, tintát, tollat vett elő. Megírta a levelet. Az udvarias bekezdés után így folytatta:

„Kérem, kedves kisasszonyom, mondja meg igazán, őszintén, ismer-e egy Sivers Pál nevű egyént. En is őszinte leszek önnel szemben. Detektív vagyok. Azt a bizonyos könyvet, melyre az ön s két testvére neve van írva, a nevezett parisi gyémántvágó holmija közt elrejtve találtam. Sivers, miután állítólag egy értékes gyémántot ellopott, nyomtalanul eltűnt...”

A levélhez levélpapírt és a saját nevére címzett borítékot mellékel, lepecsételte s Elmenreich Rebeka címére feladta.

A válasz nem késett sokáig. Az öreg nő postafordultával megírta, miszerint nem tudja, hogyan kerülhetett imádságos könyve Párisba vagy Rotterdamba, se itt, se ott senki ismerőse nincs, Sivers Pál nevű egyént sohasem ismert. A könyv sorsáról bővebbet Elmenreich Samuel hamburgi nagykereskedő mondhatna. Blomkisz ur a világról se szóljon, hogy vele összeköttetésben áll s hogy a címét ő adta meg.

— Hm! szolt Blomkisz uram e sorok olvasásakor, ez kevéssel biztat, de erős a sejtésem, hogy Cuxhaven s e könyv között buzott fonákon hurokra kerül Sivers ur! Sejtésemem nem pusztán sejtésemek: szokott alapjuk is lenni. Bátoran Hamburgba utazhatom.

Még az éjjel gyorsvonatra ült, mely zakatolva bagyta el a hollandiai mély sikot s vitte német földre a rendőrfőnököt.

(Folyt. köv.)

Nagyitszeletű és tekintetes egyházmegyei gyamintézeti közgyűlés!

A mult évben Cservenkau megtartott közgyűlés osztatlan bizalmam engem tüntetett ki azzal, hogy a gyamintézet világi elnöki székebe ültetett.

Tudom azt, hogy ezen magasfokú bizalom nem annyira csekély személyemnek, mint inkább a sokat fáradt, buzgó, de az idő által kifárasztott, a gyamintézetnek még most is szellemileg tevékeny tiszteletbeli elnökének, az én kedves édes atyámnak szolt, meg akarván tisztelni a fiuban az atyát és nekem mintegy módot akarván nyújtani, hogy tovább folytathassam az igaz emberszereteten, a humanus gondolkodáson alapuló keresztény jótékonyt. Nekem is alkalmat akartak adni, hogy szegény protestáns árváinkról, özvegyeinkről, szegény és elhagyott papjainkról, tanítóinkról, gyámoltásra szorult egyházaink gondoskodásáról én is némileg hozzájárulhassak.

Köszönöm ezen nekem előlegezett bizalmat, iparkodni fogok annak csekély erőmből és szerény tehetőségemből eleget tenni.

Csakis ezen páratlan bizalom és azon tudat, hogy oly kipróbált és sok harcban már megedezett bajtárs veszik körül, a kiknek buzgó és odaadó támogatására biztosan számíthatok, csakis ezen körülmények biztattak és vettek rá, hogy ezen szép, de nehéz állást mégis elfogadjam.

Mint újonnan megválasztott világi elnöknek nekem jutott az a kiváló szerencse, hogy a gyamintézeti közgyűlést itt Petrováczon, a protestantizmus ezen erős várában, a bár anyanyelvem néve tót, de hazafias érzelmekre néve — reményem — magyar érzelmű egyházközösségben megnyitható és szép számban egybegyűlteket az elnökség nevében is üdvözölhetni.

Szerencsésnek vallottam az imént magamat, hogy első elnöki funkcióimnak ép Petrovácz lehetett a színtere, mert így legalább nekem is alkalmam nyílt, hogy ezen virágzó egyházközösséget közelebbről megismerhessem, annak viszonyait, nepe gondolkodását, azok nézetét, óhajait és bajait láthassam és tapasztalhasam.

De alkalma nyílt a sokat — mondjuk meg őszintén néha jogosan rágalmozott és gyanúsított Petrovácznak is, hogy megcáfolja azt a sok félreértést, a melynek a multban az egész egyházmegye sokszor volt tanuja, az által fogja megcáfolni, hogy szakit a talán tévesen magyarozott nemzeti aspirációkkal és belátja azt, hogy Magyarországon senki sem akarja a tót népet anyanyelvétől, szokásaitól megfosztani, de azt sem tűrheti a magyar állameszme, hogy autonómia örve alatt a nemzeti büjtötásoknak az egyház és iskola legyen melegágya. Egyszóval be fogják látni tót testvéreink, hogy az állameszme megengedi mindenkinek, hogy tartsa meg minden nép sajátosságait, szokásait, vallását, nyelvét, de a mellett legyen magyar állampolgár is és ne gravitáljon céltalanul kifele.

Már ezer évet töltöttek el őseink együtt ez országban, osztottak jó és balsorsban, iparkodjunk, hogy mi és késő unokáink is még sok esztendő, jöletben és békés egyetértésben megélhessenek!

De kissé messze eltértem a tárgytól, azért engedjek meg t. uraim, hogy visszatérjek mai összejövetelünk céljához és ezt néhány rövid szóval ecseteljem.

Hogy mi a hivatása a protestánsoknak a gyamintézetnek, ezt ha jobban tudnam is kifejezni, nem merném tenni, mert ezáltal méltán kihívnam az önk jogos kritikáját, hogy egy fiatal kezdő madár akarja a vén sasokat repülni tanítani. Ez tehát nem céltom. De azért engedjek meg még is, hogy egy-két szempontból a magam egyéni nézetit is elmondhassam:

Szegény, sokszor elnyomott, mindig üldözött protestáns egyházunk legerősebb védbástyája volt mindig az őseinktől öröklött erős vallási meggyőződés, hitbűség, a vallási dolgok iránti érdeklődés, összetartás és áldozatkészség. Csak is ezen őseink sok jó tulajdonságainak köszönhető, hogy egyházunk annyi viszontagság, oly sok megpróbáltatás után és annyi csapás között is fenn tudta magát tartani.

Az újabb kor ugynevezett modernebb felfogása már-már szellemet kezdett meghonosítani, az emberek kezdték arról beszélni, hogy a vallás nem okvetlenül szükséges, az a buta nép és legfeljebb a papok dolga stb., hogy azért még áldozunk is, az egészen felesleges valami, szóval a materialistikus életnézet kezdett lábrakapni. De bála az Egék Urának nem sokáig, mert csakhamar belátta a józanabb rész, hogy rossz utra tévedt, és belátták nagyon sokan, hogy ezen irány folytatása nagy veszélyeket rejt méhében. Csakhamar feltűtötte hidra fejét a kommunizmus, socialismus és a világrend felforgatásával fenyegetőző, mely előtt megszűnt a vallás, az egyház szentsége, a család, az egyén, a birtok tulajdonjog, a vagyon szentsége, és helyébe lépett volna a meztelen és szabálytalan anarchia!

Még idejébe észrevették a jobbak, hogy hová vezethet az, ha nem törődünk a vallással, ha nem áldozunk az egyházra és ha nem törődünk a nép neveléssel?

A jobbak és érettebb gondolkodásúak visszatérttek az eltévelyedetteket és iparkodtak őket megerősíteni őseink hitbuzgóságában és áldozatkészségében.

Kétszeres feladat hárul most a gyamintézetekre, hogy egyrészt az elhagyottakat istápolja, másrészt pedig szörványonok szeretszét szortakot összegyűjtse és osszetartsa, mert az összekötött kéve csak valahogy ellent bír állni a vibarnak, de a szétszortt kévét a fergeteg elsepri.

Azért t. uraim és hölgyeim rakjuk össze fillereinket és forintjainkat, mert ez által ugy magunknak örömet és élvezetet szerzünk, másoknak pedig sok keserves könyűt és bánatot törünk ki szivéből.

Azon reményben, hogy a mindenható Isten véghetetlen kegyelme bennünket is támogatni fog azon nemes munkánkban, hogy embertársainkkal jót tegyünk, protestáns anyagyházunk és szeretett hazánk boldogítását tölünk telhetőleg előmozditsunk, örömmel üdvözölöm ismételve önököt és a gyűlést ezennel megnyitottak nyilvánítom.

A beszéd a jelenvolutakra mély hatást gyakorolt és annak különösen Petrováczra vonatkozó része tett maradandó hatást.

Ezután az egyházi elnök olvasta fel nagy gonddal kidolgozott évi jelentését; mindkét elnöki jelentés a jegyzőkönyvbe felvételni rendeltetett.

A közgyűlés befejezése után az egyházmegye képviselői és ezek családjai a petrováci lelkész és kedves nejeinek vendégszerető házában nagy ebédre gyűltek össze, mely késő éjjelig eltartott.

Hogy szebbnél-szebb díkiókban nem volt hiány, azt felesleges is említeni.

r. l.

Ujdonságok.

Személyi hir. Dr. Bernáth Géza, a szegedi kir. ítélőtábla elnöke, a napokban Újvidéken és Szabadkán volt s megvizsgálta az ottani járásbírósgakat.

Kitüntetés. Ófelsége a király Lipovniczky Imre mélykúti lakos, tinójarási közalapítványi számtartónak hű és buzgó szolgálata elismerésül az arany érdemkeresztet adományozta.

Szamonkérőszék. Dr. Vojnits István, főispán e hó 19-én a vármegye központi hivatalainál számonkérőszéket tart.

Cimadományozás. A király Mártonffy Márton, királyi tanácsos és országos iparkatási főigazgatónak, a ki jelenleg a kereskedelmi iskolai érettségi vizsga alkalmából városunkban időzik, az osztálytanácsosi címet díjmentesen adományozta.

Rendjelviselési engedély. Ófelsége a király megengedte, hogy Mann Jakab dr. kir. tanácsos, a szegedi bábaképző-intézet igazgató-tanára, bácskai földünk, a bolgár fejedelmi polgári érdemred tisztí keresztjét elfogadhassa és viselhesse.

Közig. biz. ülések. Bács-Bodrogh vármegye közig. bizottsága tegnap délelőtt 9 órakor, Zombor város közigazgatási bizottsága pedig tegnap délután 4 órakor tartotta meg e havi ülését. Mindkét ülésen dr. Vojnits István főispán elnökölt.

Érettségi vizsgát a kereskedelmi iskolában. A zombori felső kereskedelmi iskolában tegnap reggel 8 órakor kezdődött meg a szóbeli érettségi vizsgát. A kultuszminiszter részéről Mártonffy Márton iparkatási főigazgató, a kereskedelmi miniszter részéről pedig Kulinyi Zsigmond, a szegedi kereskedelmi és iparkamara titkára van jelen az érettségben. Összesen 18-an bocsájtattak szóbelire. Az érettségit ma fejezik be.

Jaszai Mari hangversenye egyelőre elmarad. **Pályázat.** Pályázat van hirdetve a zombori adóhivatalnál adóhivatali segédként állásra.

Börtönvizsgát. A börtönvizsgáló bizottság tegnap délután megvizsgálta a helybeli kir. ügyészség börtönreit s a tapasztalt rend és tisztaság fölött teljes meglegedését fejezte ki.

Pályázat. Pályázat van hirdetve az újvidéki kir. törvényszéknél aljegyzői állásra.

A szerb püspök O-Becsén. Opacsics Germán, újvidéki szerb püspök szombaton érkezett O-Becsére. Az egész járásban rendkívüli ovációval fogadták. Megérkezésétől és ott léteről jövő számunkban közlünk tudósítást.

Pályázat. A bosznia-hercegovinai országos kormány 1100 frt fizetéssel és 200 frt lakbérrel javadalmazott több segédfogalmazói és 800 frt segélylyel javadalmazott több segédfogalmazói és 800 frt segélylyel hirdet pályázatot. A kérvények keresztlevelel, érettségi bizonyítvánnyal, abszolutoriummal, államvizsgálati illetve szigorlati, testi alkalmassági s nyelvismereteket igazoló bizonyítványokkal felszerelve nyújtandók be. Az államvizsgálatban állók csakis felettes hatóságaiak útján folyamodhatnak. A bizonyítványok közül az államvizsgai, szigorlati és alkalmaztatást igazoló bizonyítványok 1—1 frt, a kérvény s egyéb bizonyítványok 40—40 kros boszniai bélyeggel látandók el, vagy ennek hiányában a megfelelő pénzüsség csatolandó.

Iskolalátogatás. A gajdobrai róm. kath. iskola az elmúlt napokban látogatta meg Kirschbaum Lajos titeli plébános, mint a hatodik főtanterület hivatalos iskolalátogatója, s miután meggyőződött arról, hogy ugy az iskola vezetése, valamint a gyermekek nevelése és tanítása méltó kezébe van letéve (amit a magyar és német nyelven adott feleletek szépen beigazoltak minden egyes osztályban), legnagyobb meglegedését fejezte ki ugy a tanítókat, mint a községi elöljárókat előtt, előbbieket buzditván türelemre s további hasonló kitarásra. Különösen jól esett tapasztalni a magyar nyelvben való szép előmenetelt.

A bajai Dunahid. Bajáról írják: A bajai Dunahid melőbbi létesítésének kérdésében pünkösöd hét-főjén d. u. 3 órakor a „Központi Szálloda” termében nagyobb értekezlet volt. Az előkészítő bizottság nevében Bodrogi Gyula kaszinói elnök nyitotta meg az értekezletet és rövid szavakban vázolta a célt: társadalmi akció útján a baja-bátaszéki összeköttetést siettetni. Indítványára az értekezlet és illetőleg a végrehajtó bizottság elnökévé Perczel Miklós nyug. főispánt, társelnökké Szutrély Lipót takarékpénztári vezérigazgatót, alelnökké dr. Klenantz György ügyvédet, jegyzökké pedig dr. Lemberger Armin és Schön Ödön választották meg. Perczel Miklós ur akadályozva lévén az értekezleten megjelenni, Szutrély Lipót vette át az elnökséget, ki a bajai Dunahid érdekében kifejtendő akció szükségét hangsúlyozta, mégis óvatosságot és körültekintést ajánl, nehogy érdekeink egy esetleges ellenmozgalom által veszélyeztessenek. Ajánlatára 50 tagu végrehajtó bizottságot választottak, mely a kormányhoz intézendő memorandum szerkesztésével megbízott. Ha az emlékirat elkészül, az összes érdekelt megyék, kereskedelmi és iparkamarák, orsz. képviselők, előkelő kereskedők és iparosok nagy értekezletre fognak egybehívni, hogy a további teendők felől tanácskozzanak. A bizottság fogja az érdekelt főispánok jóakaratu támogatását is kikérni.

Cirkusz. Lódy Ernő cirkusza pár nap óta — az idő kedvező fordulásán — elég látogatottsággal mellett tartja meg előadásait. A cirkusz megérdemli a közönség pártfogását. Különösen kiemelendő Hoffmann Vencel, a társulat akrobatája és tornásza, a ki ügyes mutatványaival nem egyszer bémulata ejti a publikumot.

Uj fog-speciálista Zomborban. Dr. Klem Szilárd, ezredorvos, a ki néhány hét előtt szerzte meg a fog-speciálistaság képesítvényét Bécsben, rendel naponként délelőtt a katonai kórházban, délután 1—3-ig pedig a saját lakásán: Bajai-utca 20. sz. a. (Tantner cukrász felett).

Eljegyzés. Király Béla, lapunk jeles munkatársa eljegyezte Schrimmel Ilona kisasszonyt O-Becsén.

A nemes-militicsi fürdő megnyitása. Valóságilag ünnepezték illt vasárnap a szomszédos Nemes-Militics községe. Evek óta törekszik a község lakossága arra, hogy a határában levő, rendkívül gyógyerejű vízben bővelkedő tó vizét egy a szenvedő emberiség, mint saját jól felfogott érdekében is hasznosítsa. Ez a cél azonban az utóbbi időkben már-már elérhetlennek mutatkozott, mert épen a fürdővel összefüggésben levő peres ügyek annyira felzavarták a község közhangulatát, hogy már-már kérdésessé vált, vajon lehet az idén majd fűrdőszeszéről beszélni. No de utóvégre mit beszéljünk most a kétségekről, mikor a remény valóra vált s az újonnan felépült fürdőt vasárnap nagy közönség érdeklődése mellett megnyitották. Ugy a déli rendes, mint az 1 óra után induló külön vonat szép számu közönséget szállított Zomborból is, Militics községe azonban teljesen a fürdő mellett levő tornyos térségen felállított nyári vendéglőnél volt, a hol a külön vonat közönségét tarack durrogatással s a Rákóczi-indulóval fogadták. A község vívid hangulatban ott volt egész a 8 óra után induló vonatig. A fürdő bérlője a maga részéről megtette mindent a közönség igényeinek kielégítésére. Kétféle konyháról, jó italokról, sőt még a bűlgyek iránti tekintetből fagyaltrol is gondoskodott. A zomboriaknak most igazán egy kellemes kirándulási helyük van, a hol egypár kellemes órát lehet eltölteni.

Választás. O-Palánkán a folyó hó 2-án tartott aljegyző választáson 4 jelölt közül egyhangulag közfelkiáltással Kuszli Gyula eddigi helyettes aljegyző, ezeltől vajszikai segédjegyző választatott meg.

Eljegyzés. Szana Károly budapesti magánhivatalnok eljegyezte Altmann Armin petrováci nagykereskedő leányát, Linuskát.

Gyászhir. Apatinból írják: Pukáts Antal apatini m. kir. főerdész élte 57-ik évében hosszú szenvedés után május hó 31-én jobblétre szenderült. Temetése június hó 1-én d. u. 4 órakor volt öríasi részvét mellett. Ravatalát számos koszoru borította el. Az elhunyt községünk s társadalmunknak egy felette kedvelt tagja volt; puritan jellemű, örökké kitünő humora s ritka szívósága s igazságszeretete emléket felejtetlenné tették. Temetésén az összes hivatalok, kaszinó-egylet s dalárda is résztvettek testületileg és sirjánál a dalárda énekkel búcsúztatta el. Halála mindenkinél szívét osztálykülönbség nélkül a legfájdalmasabban érintette.

Záróvizsgálatok. Béregyháza község iskolájában a f. évi záróvizsgálatok folyó hó 3-án tartották meg azon örvedetes eredményel, hogy Koch Mária tanítónő osztályában minden tanuló kivétel nélkül minden kérdésre érthetően és a legnagyobb nyugodtsággal megfelelt. Különös elismerést és köszönetet fejezte ki az iskolaszék nevezett tanítónőnek a magyar nyelv tanítása érdekében kifejtett ügybuzgó működéséért és ennek folytán az elért eredményért.

Lótenyésztési jutalomdíj-osztás. A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület folyó 1898. évi június hó 12-én Bács Kulán lótenyésztési jutalomdíj-osztást rendez, a melyhez az egyesület minden tagját és a lótenyésztés ügye iránt megegn érdeklődő nagyközönséget is tisztelettel meghívja. Pályázhat minden Bács-Bodrogh vármegyei, Baja, Szabadka, Zombor és Újvidék városi tenyésztő, ha belyegtelen hatóság bizonyítvánnyal igazolja, hogy az egy évnél fiatalabb csikóval bemutatott anyakancát a csikó születése előtt már sajátja volt, illetőleg hogy az elővezetett 3 éves kancacsikó, 1-2 éves méncsikó és mén ellésidejében birtokában volt kancától származik és általa neveltetett. Az elővezetett lovak megbírálsát, valamint az odaitelt díjak kiosztását a gazdasági egyesület lótenyész-bizottsága eszközöli. A pályázók kötelesek a kijelölt nap reggeli 7 órájáig lovaikkal a helyszínen megjelenni és a hatósági bizonyítványt bemutatni. A lovak összeírása után utólagosan jelentkezők a pályázatban nem vehetnek részt. A bírálat és a díjak kiosztása az összeírás után történik. A díjak pénzbeliek és oklevelek. A tehetősebb tenyésztők csak oklevel-kitüntetésre számíthat. Díjak. I. Sikerült szópós vagy egy évesnél fiatalabb csikóval bemutatott anyakancák számára, melyek jól ápolt, erőteljes állapotban vannak és a jó tenyész-kancák kellekeivel bírnak: 1. díj 100 korona, 2. díj 60 korona, 3. díj 50 korona, 4. díj 30 korona, 5. díj 20 korona, 6. díj 10 korona, 7. díj 10 korona. II. Három éves kancacsikók számára, melyek kitünő tenyész-képességet ígérnek: 1. díj 60 korona, 2. díj 40 korona, 3. díj 20 korona, 4. díj 10 korona. III. Egy és két éves kancacsikók számára: 1. díj 40 korona, 2. díj 30 korona, 3. díj 10 korona, 4. díj 10 korona, 5. díj 10 korona. IV. Egy és két éves méncsikók számára: 1. díj 30 korona, 2. díj 10 korona, 3. díj 10 korona. V. Három évesnél idősebb mének számára: 1. díj 30 korona, 2. díj 10 korona. Kelt Zomborban, 1898. évi május hó 8-án. Latinovits Pál, elnök.

Új gyógyszerész Martonoson. A bács-martonosi személyjogi gyógyszerészeti üzleti jogát — miután az eddigi tulajdonos másutt kapott jogot — a közigazgatási bizottság Gabris Jenő, okl. gyógyszerésznek adományozta.

A m. kir. belügyminiszterium kívánatos rendeletet bocsátott ki a magyar nemzetiségű zászlók használatának szabályozására vonatkozólag. Ezen rendelet szerint magánosok csak címer nélküli zászlókat tűzhetnek ki. A törvényhatóságok és községek azonban kötelesek snt. István napján, öfelsége születése napján, április 11-én és esetleg egyéb a törvényhozás által nemzeti ünnepeknek nyilvánított napokon egy a hivatalokra, mint a törvényhozás vagy a községek segélyezésével feuttartott és kezeleltük alatt álló más nyilvános épületekre az ugynevezett „külön címerrel“ ellátott lobogókat kitűzni. Ezen esetélynék látszó, de közjogilag fontos rendelet elejét veszi az eddig gyakran előfordult visszaéléseknek s egyöntetű szabályozással lehetővé teszi azt, hogy a külső dísznek melyebb politikai háttér adassék.

Daléstelety. Az újonnan alakult ó- és új-szivaci dalárda saját penztára javára O-Szivacon a Huber-fele szállodában 1898. évi június hó 12-én (vasárnap) táncal egybekötött daléstelety rendez. Beleptidij személyenként 1 korona. Kezdeté esti pont fél 8 órakor. Tekintettel a dalárdának a kezdet nehezégeivel járó nagy anyagi küzdelmére, a dalárda fellüfuzéseket halásan fogad s a nemes adakozónak hirlapilag szavaz érte köszönetet.

Kerekpáron a világ körül. Bachmann Zsigmond verbaszi születésű hazánkia, ki kerékpárján 1896. év szeptember 17-én indult el Bécsből és egész Európát, Észak-Amerikát New-Yorktól Sao-Franciscoig, a Hawai és Samoa szigeteket, Új-Zealandot, Ausztráliát

Sydneytől Melbourneig, Ázsiát Tuti Corintól Bombayig és Ceylont, továbbá Afrikát Suezről Alexandriáig s Európát ismét Brindizitől Olaszországon, Triestben, Krajnán, Karinthián és Horvátországon át beutazta, f. hó 2-án délután 2 órakor Újvidékre érkezett, a hol a bicikli-klub a sok küzdelmen és kalandon átesett hőselkü, bátor világljárót lelkes ovációkban részesítette s tiszteletre sikerült klubestélyt rendezett. — A híres kerékpáros f. hó 11-én, szombaton az újvidéki klub által rendezendő estélyen elményeiről felolvasást fog tartani.

A mezőgazdasági és szőlőmunkások vasuti kedvezménye. A földmivelési miniszterium f. évi 5309. elm. számu rendelete értelmében az eddigi közégi bizonyítványok alapján a mezőgazdasági munkásoknak nyújtott menetdíjkedvezményeket folyó évi június hó 15-ével beszüntette. Ez időtől kezdve a mezői és szőlőmunkások, ha legalább tízen együtt utaznak, munkásigazolványuk előmutatása mellett a III. osztályu vasuti menetjegy felét fizetik. Munkásigazolvánnyal nem bírók s közégi e célra kiállított bizonyítvánnyal rendelkezők e kedvezménytől elesnek. — Ezen rendelet is kedvező hatással leend a munkásokra, kiknek jó része ma is idegenkedik a munkásigazolvány kiváltásától s kik kiesinyes és igen gyakran lelketlen bűjtogatók által sugalmazott fiktív okokból nem tudják vagy nem akarják belatni azt, hogy a törvényhozásnak atyai gondoskodása mily szépen intézkedett az ő érdekükben s mennyire védi őket kenyerük megkeresésekor egyik-másik munkaadó esetleges túlkövetelése és lelketlensége ellen.

Tíz Feketehegyen. Pangáhart Judit feketehegyi lakos háza eddig ismeretlen okból a napokban leeggett. A megtartott tűzvizsgálat azonban gyanus adatokat derített ki arra nézve, hogy a tulajdonos maga gyújtotta föl, a mely gyanut megerősíti azon körülmény is, hogy a rozoga épület 4 intézetnél biztosítva volt.

Ó-morovicai levél.

Zene- és táncestély pünkösdi másnapján.

Az ó-morovicai ifjuság, a „Zombori Zeneműkedvelő társaság“ gal együtt ritka szép ünnepelet rendezett pünkösdi másnapján, mely az egész napon szakadó eső dacára nagyszerűen sikerült s a megjelent közönség sokáig emlegetni fogja az ott nyert élvezetet.

A zombori műkedvelők a reggeli vonattal érkeztek meg s Kötő József ur házában jöttek össze próbára; délben banquette volt tiszteletükre a nagyvendéglőben: vacsorára pedig az egész rendezőség és az összes szereplőket Hetessy Viktor lelkész hivta meg, kinek vendégszerető házában oly kellemesen telt el az idő, hogy ugyancsak sietniök kellett, hogy nagyon el ne készenek az ünnepelet megkezdésével.

A szép közönség már együtt volt. Ekkor a szereplők és rendezők — harmincketten — együtt vonultak a terembe, vezette a három szereplő kisasszonyt, kiket a szinpadra léptükör igen szép virágcsokrokkal lepett meg a rendezőség; de ugyanezokor a szinpadra lépett a minden szépelet és jóert lelkesítő Pethő Félix is, és neje nevében egy szép virágcsokrot nyújtott át a „Zombori Zeneműkedvelő Társaság“ számára, háromat pedig a szereplő kisasszonyoknak. Meg is éljenezte a közönség nejevel együtt.

Az estélyt a „Zombori Zeneműkedvelő Társaság“ nyitotta meg Bercesényi kedvrederítő nótájával, s olyan lelkes tapsokat aratott, a mit méltán megérdemelt az ő korrekt játékuk.

Ezután Kötő Zsuzsika kisasszony szavalt a igen szépen Tompa „Szarkaláb“ ját; megélejezték és sok tappsal jutalmazták, ki oly kedvesen és minden feszély nélkül adta elő szerepét.

Most Hetessy Vikica és Ilonka kisasszonyok kettős cimbalom játéka következett; az egyik primet, a másik szekundot játszva; s olyan öríasi lelkesedést keltett művészi játékuk, hogy háromszor kelle nekik visszatülni cimbalomuk mellé s a hálás közönség meg-megújuló, szünni nem akaró éljenzéssel és tapsviharral fejezte ki elismerését és bámulatát remek előadásukért, mely az estnek fénypontja volt. Ilyen, valóban művészi játékkal országos birt szerezhethetnek, ha csak egyszer is föllépének a fővárosban, mert különösen Vikicza kisasszonyról nem mint dilettánsról, hanem mint valóságos cimbalom művészről kell beszélni; határozottan ritka talentum, keze biztos, technikája kifejlett, játéka briliáns, mely magas nivón álló zenei talentumról és sok ambicionális tanulmányról tesz bizonyosságot. Sok körutazót hallottunk már, ki őt meg sem közelíti.

Ezután következett egy férfi négyes, kiknek szépen előadott éneke méltón részestült köztetszésben.

Majd Buray István adta elő a „Légy“ című monológot, igen ügyesen és sok mosolyt csalt a szemekre, éljeneket az ajkakra.

Most jött a nehéz darab, a „Cigányó“ opera, melyet zenekarra Tomcsányi Aladár alkalmazott, ez a szeniális zenész, a ki talán a banda minden hangszerén tud játszani. Az opera mindj nehéz, de százaszorosan olyan zenetársaságok, mely csupán csak egy összpróbát tarthatott itt Ó-Morovicán, az itt levő szereplőkkel. Mindamellott oly kitünően sikerült, a hatás oly nagy volt, hogy az éljenzések provokáltak a társaságot több magyar darab előadására is.

Ezután Hetessy Kálmán szavalt s dacára, hogy csak az nap délután vállalta magára a szavalást, — mivel az az egyén, a ki előre elvállalta, redkedtsége miatt az nap lemondott, — igen szépen előadta az „Anyá“ című darabot s igen szívesen megélejezték.

Végül következett a zenetársaságtól egy gyorsolka, melyet háromszor is újrázni, sőt a „Bercesényi nótája“ t is ismételnök kellett.

Ezzel a kitűzött műsor bevégeződött, de csakhamar fölhangzott az ajkakon: „Halljunk Zátanyit! . . . Halljuk! . . . És Zátanyi előlépett, előadva az „Oh, azok a nők!“ című monológot, melylyel folytonos derültségben tartotta a közönséget s aratott érte tapsokat és éljeneket s arról gyözött meg bennünket, hogy ő nemcsak kitünő primás, hanem kitünő előadó is.

Mikor az éljenzés lecsillapult, a rendező-bizottság elnöksége a közönség nevében lelkes szavakkal köszönte meg a műkedvelők szíveségét, kik közreműködésükkel ezt az élvezetes estét szerezték szon reményének adott kifejezést, hogy más alkalommal sem feledkeznek meg Ó-Morovicáról, melynek megjelent közönsége olyan elismeréssel és szíveséggel fogadta őket s melynek nevében

azzal rekeszti be az ünnepelet: „A szíves viszontlátásra!“ Az elnökség ezen nyilatkozatát nyomban megpecsételte a közönség riadó tapsa és éljenzése.

A szinpad csakhamar széjjel szedetett s a tánc megkezdődött azzal a jókedvvel, a minővel a felvillanyozott kedélyek szoktak bármibe kezdeni. Az öröm, a jókedv nem csupán a fiatalokat ragadta el, de még a mamák és nagymamák orecáin is kiderült az ősi napfény mosolygása s a virradatig tartó mulatság után mindenki meglegedve távozott a pihenésre.

Az ilyen jól sikerült estély olyan üdítő hatással van az élet gondjaiban fáradt lélekre, mint a csendes nyári eső a hervadó viragra.

De nem csupán szellemi, hanem anyagi haszna is ilyen szép volt ennek az estélynek és sok szegény gyermek hálaja és áldása jutalmazandja a szereplőket is, a miért az ő érdekükben fáradoztak; a megjelent közönséget is, mely belépti díjjal hozzájárult egy-egy szegény gyermek felruházásához; azokat a nemes lelkeket is, kik még felül is fizettek és kivált azokat a jó szíveket, kik el sem jöbettek, de adományaik beklüdsével kifejezték jóakarukat.

Ilyenek voltak: Özv. Fernbach Bálintné 52 frt 40 kr, özv. Vojnich Jakabné 5 frt, Pilaszanovics József 10 frt, Baksay Sándor 2 frt, Kunszabó Antalné 1 frt, dr. Deutsch Friedmann Róza 1 frt, Hetessy Viktor 3 frt 40 kr, Kis Sándor 1 frt, Berger Herman 1 frt 60 kr, özv. Mendege Bálintné 1 frt 60 kr, Heller Mórné 1 frt, Krausz Ede 1 frt, Ungár József 2 frt, Holländer Mór 50 kr, Friedman Mór 40 kr, Kasza Lajos 20 kr, Pethő Félix 20 kr, Denenberg 50 kr, Fejős Lajos 20 kr, Mészáros József 30 kr, Hirth Gyula 40 kr, Somogyi Eszti 40 kr, Bleier Adolf 40 kr, Hamar György 1 frt 40 kr, Sztruhár János 30 kr, Ifju Anna 50 kr, Kötő József 40 kr, Kustár Ferenc 20 kr, Jubasz János 50 kr, Schumacher Károly 20 kr, Nagy Károly 40 kr, Schöbel Jenő, Ungár Pál, Ungár Béla, Ungár Imre, Muzsik János, Obláth Pál és Vojnich Elemér 1 frt 70 kr.

A rendező bizottság az igen kellemesen töltött estély emlékére a „Zombori Zeneműkedvelő Társaság“ számára egy igen díszes csokrot készített, rózsaszínű szalaggal, melynek egyik ágára ezt nyomatta:

„A Zombori Zeneműkedvelő Társaságnak“, a másik ágára:

„Emléket O-Morovicáról, 1898. május 20.“

Ez az ajándék lengjen hangszerükön, valamerre fellépnek és hirdesse azt a kedves emléket, melyet maguk után hagytak.

A szíza jövedelem takarékpénztárba helyeztetik; az elnökség öszig összeírja a szegény gyermekeket s akkor fog számukra ruhát készíttetni, a jövedelem erejéig.

Bevégeztül megemlítem azt az eredeti epizódot, a mi a zombori műkedvelő urakkal történt.

A mint ugyanis ők leszállnak Bajmokon a vonatról és sietnek ki a szakadó esőben a számukra rendelt kocsihoz, hát a mint az egyik fiakkerhez közelednek s a kocsi látja a kezökben a hegedű tokokat, sőt egyiknek a kabátja alá fogott hegedűt, egész indignációval figyelmezteti őket, hogy ő nem bangászokért jött, hanem urakért; (ezek dehogyan világosították volna föl a kedves tévedésről) s midőn látja, hogy ezen figyelmeztetése dacára is belé tünek a fiakkerbe, rájuk rivall, hogy de bizony csak szálljanak ki, egy, kettő, mert ő urak számára van megfogadva! Ki tudja, mire válhatott volna a dolog, ha akkorra ott nem terem a vendégeket fogadó főrendező, a ki aztán a zombori urak nagy mulatságára föl nem világosítja a tévedésben levő kocsiat, a ki zavarában és szókkal kívánta magát kimenteni: „Engedelmet kérek, soh se tudtam én meg azt, hogy az urak közt is vannak cigányok . . .“

Sch. M. J.

Felelős szerkesztő:

DR. BALOGHY ERNŐ.

köz- és váltó-üggyvéd.

Helyettes szerkesztő:

SZALAY FRIGYES.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

2232. szám.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

A bajai járáshoz tartozó Csataalja községben leköszönés folytán üresedésbe jött községi jegyzői állásra pályázatot nyitok.

Ezen állás következő évi javadalmazással van öszszekötve:

1. készpénzben 450 frt,
2. 21 köbméter kemény hasab tűzifa a lakáshoz szállítva,
3. 5 hold 430 □ öl „Kölber veide“ szántóföld, 1 hold 1081 □ öl beltelki szántóföld és 1 hold 1028 □ öl kerti szántóföld,
4. a 107. ö. i. számu házban szabad lakás, mely mindenkor a község által jókarban tartandó.

A 3. és 4. pont alatti ingatlanok utáni öszszes állami adót és egyéb terheket a község tartozik fizetni.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt és német nyelvből is jegyzői képesítést igazoló bizonyítvánnyal ellátott kérvényeiket hozzám **folyó évi június hó 14-ig** annál inkább benyújtsák, mert később érkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Baján, 1898. évi május hó 25-án.

Latinovits,

főszolgabíró.

Szives figyelembe!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy az üzletemben felhalmozott összes

rövidáru árucikkeket,

miután azokat tovább nem tartom, a beszerzési áron eladom.

Evőeszközök, kanalak, zsebkések, ollók s más vasárúk.

Íróeszközök, fogkefe, fésű, tajtékpipa, szipka, csibuk, selmeci pipák, Ehrenhofer pipaszarak stb.

Szives tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy Kretschmar E. és Társa céggel **Attila kerékpárokrá** előnyös kötést csináltam, miért is gépeimet a legolcsóbb áron számíthatom.

Gépek 10 frt havi részlettől felfelé.

Együttal ajánlom ujonnan érkezett **cement-kátrány falelszigetelő anyag, kátránypapír és Tinctoral,** a mely minden építkezésnél elmaradhatlan.

Kiváló tisztelettel

ifj. Heindlhofer Róbert.

Két jó házból való fia tanoncúl felvétetik.

Házeladás.

A bajai-uton levő 429. sz. ház, mely 4 udvari, 4 utcai szobából, 2 konyha, kamra, pince és mellék-helyiségekből, udvar és különálló kertből áll, részben 8-10 évi adómentességgel bír, **eladó.**

Haszonbérleti hirdetmény.

Zomborból történt elköltözködésem folytán birtokomat képező 96 kat. holdból álló szántó- és legelőföld, melyből 47 hold első minőségű szántóföld, 3 szoba, konyha, éléskamra, pince, felszerelt álló lakház, eseléd-lak, istállók és egyéb gazdasági épületek 3-6 évre **haszonbérbe adandó.** A most jelzett részlet a bezdáni kongó-ut mellett, a többi Sztanisits alatti határrészben fekszik.

A fundus instructus, mely egy berendezett tejjgazdaságból s egyéb felszerelésekből áll, **eladó és azonnal átvehető.**

Bővebb felvilágosítást ad **dr. Nicolics György Zomborban.**

Nicolics Aurél.

Eladó fogadó.

Bács-Topolyán a vasúti főútcán 3 teremből, 8 vendégszobából, éléskamrával, pincével ellátott 605 □ öl területtel — 4 évi adómentes — az udvaron **artézi kuttal** bíró vendéglő szabad kézből **eladó.** — Bővebbet

Magos Sándor

B.-Topolyán.

1795. szám.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Ada községben lemondás folytán üresedésbe jött gyalogrendőri állásra ezennel pályázatot nyitnak. Az állás javadalmazása havonként utólagos részletekben fizetendő évi 250 frt, ruházatát sajátjából tartozik fedezni.

Felhívatom mindazon magyar honoságnak, katonai kötelezettségüknek eleget tett, irni és olvasni tudó pályázni óhajtok, miszerint sajátkezűleg irt pályázati kerényüket alulirt előjárásához keresztlevel, katonai könyvecske, hatósági és orvosi bizonyítvánnyal felszerelve **1898. június hó 13-áig** annál inkább adják be, mert későbbben érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Adán, 1898. évi május hó 31-en.

Király Lajos,

b. jegyző.

Török Péter,

biró.

Háziasszonyok figyelembe.

Németországából érkezett új rendszerű

ágytolltisztító gőzgéppel

mindennemű ágytollat tisztítok. Ezen, egészségi szempontból mellőzhetetlen tisztítási eljárás által régi és dohos ágytoll olyanná lesz, hogy az újat is felülmulja, miért is egy háziasszony se mulasztja el összes ágytollát **GLIED TEST-VEREKNÉL** Árpád-utca 69. sz. alatt megtisztíttatni.

1348. szám.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

O-Morovicza községben elbocsátás folytán üresedésbe jött és a község pénztárából havi utólagos részletekben fizetendő 300 frt évi fizetés és felszereléssel javadalmazott három gyalogrendőri állás betöltése céljából pályázatot hirdetnek, oly hozzáadással, hogy megválasztottak egyenruhájukat a sajátjukból tartoznak elkészíttetni.

Pályázni óhajtok szabályszerűen felszerelt kerényüket alulirt előjárásához **folyo hó 22-éig** annál inkább nyújtsák be, mert a később érkezők nem fognak figyelembe vétetni.

O-Moroviczán, 1898. évi június hó 5-én.

Kunzabó Antal,

jegyző.

Csákváry Lajos,

biró.

5009. szám.

kig. 1898.

Pótpályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye titeli járásába kebelezt Kovil-Szent-Iván községben üresedésben lévő községi irnoki állásra az eddig beadott kerények épségben tartása mellett ezennel pótpályázatot nyitok, s felhívom a pályázókat, miszerint szabályszerűen felszerelt kerényeiket **hozzam folyo évi június hó 18-ának délutáni 5 órájáig** nyújtsák be, a később beérkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Javadalmazás: évi 360 frt fizetés, mely előleges részletekben adatik ki.

Titelen, 1898. évi május hó 31-én.

Szemző János,

főszolgabíró.

2-1

10739. sz.

1898.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Alulirt m. kir. jószágigazgatóság részéről közhírre tétetik, hogy az alább megnevezett bértárgyak további bérbeadása végett az alább kitűzött helyen és időben írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános árverés fog tartatni.

Bánatpénzül 10% teendő le a szóbeli és írásbeli zárt ajánlatoknál, mely utóbbi szabályszerűen szerkesztendő s 50 kros bélyeggel ellátva az árverés megkezdéséig az árverező bizottsághoz benyújtandó s kijelentendő, hogy a versenyző a bérbeadási árverési általános s részletes feltételeket, melyeket is különben aláírni köteles, ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Az árverési feltételek a m. kir. jószágigazgatóságnál és a kerületi ispánságoknál megtekinthetők.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetén kötelezőleg fentartatnak is.

A bérbeadási árverések a következő helyen és időben fognak megtartatni.

I. Szent-Andráson a m. kir. kincstári ispánságnál 1898. évi június hó 25-én délelőtt 9 órakor: A bisziási erdőföld 10 h. 96 □ öl, A sziklasi „Válea Gruj” 800 □ öl, A kisbescskereki Willers-féle föld 30 h. 1442 □ öl, A knezi tiszti terményföld 4 h. 826 □ öl, A knezi 3 h. 1586 □ öl tiszti terményföld, A kisbescskereki korcsmaföld 18 h. 1591 □ öl, A szakálházi tanítói föld 2 h. 320 □ öl, A mosnicai erdőföld 6 hold, A gizellafalvi volt pári föld 6 h. 302 □ öl, A knezi ügyészi, altügyészi és irodai tiszti földek többete 3 h. 1130 □ öl, Knezi altügyészi terményföld 9 h. 234 □ öl, A rabei volt tanítói 10 h. föld, A rabei volt jegyzői 10 h. föld, Aurelházi szilasi pusztá vadászati joggal, O-teleki halászat, O-teleki kincstári malom.

II. Kerynyán a községhezánál 1898. évi június hó 18-án délelőtt 9 órakor: A gyulafalvi telep föld maradvány 2 h. 1120 □ öl, Kerynyajai II. dülő barányjárás 16 h. 66 □ öl, A kerynyajai II. dülő barányjárás 43 h. 1393 □ öl, Kerynyajai alsó-pusztakulai és barányjárás vadászati jog.

III. Lippán a m. kir. kincstári ispánságnál 1898. évi június hó 21-én délelőtt 9 órakor: A bulzai tres házhely 400 □ öl, A bulzai tres házhely 800 □ öl, A lalasinai halászat jog, A lippai kivágási szőlőföld B. e. 1200 □ öl, A lippai kivágási föld E. 1 h. 600 □ öl, A meszdorgosi visszavett telep 5 h. 541 □ öl, A pozsegi halászat jog, A szelcsovai házhely 1200 □ öl, Az ujanatói csárdaépület 460 □ öl.

IV. Aradon a m. kir. jószágigazgatóságnál 1898. évi június hó 15-én délelőtt 9 órakor: M.-bodzasi Theisz-féle belelek 1 h. 274 □ öl, Apátfalvai kenderföld 318+159 = 477 □ öl, Pitvarosi 104. sz. visszavett telep 7 h. 1014 □ öl, Pitvarosi 40 sz. visszavett telep 6 h. 1575 □ öl, Kövegyi 92. sz. visszavett telep 2 h. 491 □ öl, Megyes-egyházi heti vásár helypénzszedés, Megyes-egyházi piaci bódé (cédulaház).

Aradon, 1898. évi május hó 31-én.

M. kir. államjóságigazgatóság.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

2-1

Halljuk a gólyát!

Női kalapok és napernyők

az előrehaladt évad miatt bámulatos **árendedmény** mellett eladók.

Figyelmeztetés.

Nagy választék bel- és külföldi **női szövetekben,** saját gyártmányu **cipőkben,** valamint egyéb **úri és női divatcikkben** a legolcsóbb árak mellett.

Hirschenhauser és Kovács,

3-1 „Gólya” áruháza Zomborban.

859. sz.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Felső-Szent-Iván községben lemondás folytán megüresedett egyenként évi 240 frt fizetéssel javadalmazott három gyalogrendőri állásra ezennel pályázatot nyitunk.

A javadalmazást képező fizetésből az előirt egyenruházatot a megválasztandó rendőr köteles beszerezni, míg a fegyverzetet és felszerelést a község adja.

Pályázni óhajtokat felhívjuk, hogy a szabályszerű kellékekkel ellátott pályázati kervényeiket **1898. évi június hó 15-ig** alulirt előjárásához annál inkább is nyújtsák be, mert a későbbben beérkező kervények figyelmen kívül hagyatnak.

Kelt Felső-Szent-Ivánon, 1898. évi június hó 4-én.

Szedresy Károly,

jegyző.

Csatai István,

biró.

Földeladás.

Nemes-militicsi határban fekvő 54 hold tanyaföld **eladó.** A cím a kiadóhivatalban.

5998. szám.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Déronya községben 300 forint fizetés s szabályszerű intési díjakkal javadalmazott végrehajtói állás ürült meg, melyre ezennel pályázatot nyitok.

Folyamodók képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kervényüket **június hó 20-áig** hozzám nyújtsák be.

Kelt Hódásághon, 1898. évi május 29-én.

Kutassy,

szolgabíró.

3-2

515. szám.

1898.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1898. évi 5485. számú végzése következtében dr. Gombos Ignác zombori ügyvéd által képviselt N. Grausz újvidéki cég javára Benedek István bezdáni lakos ellen 150 frt és járuléka erejéig fogantatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 320 frtra becsült fűszer, vasáru és bolti szerelvényekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbírószá V. 165/2. 1898. számú végzése folytán 150 frt tőkekövetelés, ennek 1898. évi április hó 25. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 35 frt 89 krsban bíróilag már megállapított költségek erejéig Bezdanban alperes lakásán leendő eszközlésére **1898-ik évi június hó 18-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1898. évi június hó 4-én.

Cservenka Lajos,

kir. bir. végrehajtó.

Pályázati hirdetmény.

Mely szerint alulirt felügyelő bizottság községi óvónői állásra ezennel pályázatot hirdet, hogy képesített óvónőnek köteleességében áll az előirt tantárgyakat 3-6 éves gyermekeknek előadni; a miért évi illetménye 300 frt készpénzben van megállapítva.

A kellőleg felszerelt kervények alulirt elnökséghez **f. é. június 24-ig** nyújtandók be.

O-Sztapár, 1898. május 24-én.

Bárles Péter,

bizottsági jegyző.

Popov Bogdán,

bizottsági elnök.